

**Григорій
Косинка
(Стрілець)
«В житах»**

Тема твору:

показ одного дня втікача-дезертира Корнія Дізіки, який став найщасливішим у його житті, бо приніс зустріч із його долею – Уляною.

Ідея твору:

з'ясування сенсу людського існування; уславлення однієї короткої життєвої миті, яка ставить нас перед вибором і дає орієнтири на майбутнє.

Жанр твору – імпресіоністична новела.

Імпресіоністична новела — невеликий за обсягом прозовий епічний твір про незвичайну життєву подію з несподіваним фіналом, сконденсованою та яскраво вимальованою дією, у якому автор висловлює миттєві почуття ліричного героя, відмовляється від ідеалізації свого персонажа, показує уривчасті фрагменти, відбиті у його свідомості.

Головне в такому творі - змалювати навколишній світ так, щоб було зрозуміло, що робиться в душі героя.

Імпресіонізм — художній напрям, заснований на принципі безпосередньої фіксації вражень, спостережень, співпереживань. Сформувався у Франції в другій половині XIX ст.,

Визначальні риси імпресіонізму:

- *зображується не сам предмет, а враження від нього);
- *імпресіоністи орієнтуються на почуття, а не на розум;
- *відмова від ідеалізації;
- *часопростір ущільнюється й подрібнюється, предметом мистецької зацікавленості стають уривчасті фрагменти, відбиті у свідомості персонажа;
- *герой цікавий «пасивною» здатністю сприймати, реагувати на зовнішні збудники, бути носієм, навіть колекціонером вражень;
- *найпоширенішим жанром імпресіонізму стає новела.

Новела «В житах» з однойменної збірки засвідчує орієнтацію письменника на **стефанівський тип письма.**

Вона досить коротенька за обсягом, має досить суттєве значення, оскільки саме ця риса є найхарактернішою в письмі Г. Косинки: він умів декількома фразами, нюансом світлотіней, образом або символом передати найширшу гаму почуттів, думок, ідей. Недарма ж класик української новелістики **Василь Стефаник називав Григорія своїм онуком.**

Назва новели:

Корній Дізіка, від особи якого ведеться розповідь, зі своєї волі опинився в банді отамана Гострого, тому став дезертиром і **переховувався в житах**. **Звідси — назва новели**. «В житах» — це не лише місце дії, це багатогранний **символ**, що уособлює в собі й **життя селянина**, і його **ставлення до навколишнього світу**, і **становлення як людини на землі**.

Тлумачення прізвища головного героя:

« Що таке «дізік»? Дізік — страшне для мене слово, бо воно нагадує мені про дійсність — раз, а друге — в **нашій революційній тер-мінології** це є **дезертир**, а я, товариші, саме до них і нале-жав!»

СИМВОЛИ НОВЕЛИ:

Житнє поле — єдиний свідок поневірянь героя, єдиний друг і захисник його — перетворюється у спогадах, свідомості героя у своєрідного повіреного у всі земні таїни, навіть більше: житнє поле стає **самим життям**. Саме жито-життя здатне пробудити, повернути до сприйняття земних радостей і мертвих, і живих.

Тваринне існування Корнія до зустрічі з Уляною скоріше нагадувало смерть, аніж повноцінне життя. Але почуття любові до Уляни врешті перемагає страх за життя. Корній забу-ває про небезпеку, що йому загрожує, і піднімається з землі назу-стріч любові, навперейми справжньому життю.

Жито, жити, любити...— це весь Косинка, це його поезія.

Схема подій:

Герой	Мета	Суперник	Помічник
Корній Дізіка – дезертир, який разом з бандою прибував до рідного села.	Знайти пристановище, їжу, але не попастися на очі односельчан.	Гострий. Хто він? Бандит чи командир? У чому його схожість з доктором Тагабатом М.Хвильового?	Розстріляний комуніст Матвій Киянчука. Молодець? А може, Уляна?
Протагоніст (головна дійова особа у художньому творі, зазвичай протиставляється антагоністові). Уляна – його кохана. Вона любить.	Бути щасливою із коханою людиною.	Дзюба – багач.	Корній, який теж любить і щасливим може бути тільки з нею. Його життєві обставини не дають йому повністю віддатись коханій.

Для Корнія в той лише **один**
«щасливий» день із життя: жита,
«червона хустка Уляни» і він сам —
єдине мірило буття на землі, усе інше
— потім. Корнію не хочеться згадувати
про те, що мучить його совість, а саме
розстріл комуніста Матвія Киянчука, у
якому він, напевно, брав участь. Він
молодий, трохи іронічний («ми,
дезертири, — народ бойовий», але
спраглий до життя. «...Мені хочеться
співати, як співають старі, коли
згадають молодість, а я ще хочу
співати!»)

1. ранок, заплаканий у росах, молодий і трохи засоромлений сонцем	<i>метафора</i>
2. міцні, рівні, сильні (ноги)	<i>епітети</i>
3. народ бойовий	<i>інверсія</i>
4. вирішив не снідять: хіба можна до служби Божої хоч рісочку до рота брати?!	<i>іронія</i>
5. льогкі хліба, проноситься іскрою іронія	<i>фразеологізми</i>
6. китиці, мов пучки калини очі сині-сині, мов льон	<i>порівняння</i>
7. Ой що ж бо то за ворон...	<i>пісні</i>
8. «Хочеш на коліна, до сонця?»	<i>риторичні питання</i>
9.Дзвони, степе! П'яні жита, розступіться!	<i>поетичне звертання</i>
10. — Здрастуй! — і стала. — Здорова будь, Уляно! — хотів посміхнутись і не міг.	<i>діалог</i>